

Specifikace otopného zařízení ve světnici chalupy z Třebýčiny čp. 7

Na základě jediné dochované fotografie interiéru světnice lze identifikovat tři otopná zařízení různé funkce.

V čele v nároží za sedícími ženami jsou vidět patrová kamna z velkoformátových kachlů v čele s kachlem s mělkou nikou. Patrně se jedná o původní otopné zařízení z 2. poloviny či poslední třetiny 18. století. Patra dělí profilovaná římsa patrně z římsových kachlů, které tvoří i korunní římsu vrcholu kamen. Rohové kachle měly nejspíše oblé či prožlabené rohy. Zda byl v prvním patře kamen, či v tělese pece zazděn kamnovec není díky sedícím ženám patrné, ale je to pravděpodobné. Nepřímým důkazem by mohla být mladší z žen, která sedí na židli dále od čela kamen na rozdíl od stařenky sedící na lavici, která se o kamna opírá. Ze stejného důvodu není jasné, zda se ve spodním patře nenacházela druhotně vestavěná trouba vytápěná z mladšího zděného sporáku (snad již z poloviny století 19.), jehož plotna přiléhá ke kachlovým kamnům zprava. Na plotnu navazuje o cca 25 cm vyvýšená část, snad se jednalo o ohřívárnu, či malou troubu s dvířky patrnými ze směru od plotny, která byla vyzděna ze tří řadových a jednoho rohového kachle. Dle formátu a hladkého povrchu lze téměř s jistotou říci, že jsou kachle produktem 1. třetiny 20. stol. (dle fotky s bílou, nebo častou světle modrou, či nazelenalou glazurou). Tato nástavba vrcholí jednoduchou římsou, nebo spíše plechovým rámečkem. Zbytek sporáku je zděný se dvěma nikami pro palivo a nikou pro popelník.

Za kamny a sporákem je patrné mohutné těleso chlebové pece, jejíž svrchnice vzadu dosti strmě stoupá směrem k černé kuchyni. Z fotografie je jisté, že kamna a sporák přiléhají přímo k peci. U zdi (zděná příčka černé kuchyně) je vidět zátka po kouřovodu nebo čistícím kanálku. Samozřejmě obsluhovací, čistící a nakládací otvory pece jsou z černé kuchyně stejně jakou kouřovody.

Základní reálné rozměry jednotlivých otopných zařízení (též viz půdorysný plánec světnice)

Těleso pece: cca 1000 x 1800 mm; výška od 1400 – 1800 mm

Kamna: cca 600 x 600 mm; výška 1600 mm

Plotna sporáku: cca 600 x 500 mm; výška 750 – 800 mm

Základní soupis částí otopného zařízení, které je nutné v rámci zakázky dodat

Vzhledem ke skutečnosti, že se nic z tohoto otopného zařízení nedochovalo, bude třeba vše dodat v co nejvěrnější podobě.

Jedná se minimálně o tyto prvky:

Zdivo v potřebné hmotě (s vyzdíváním nik a kleneb pece a otvorů je třeba počítat i s klenebními ramenáty – min. 5 ks různých tvarů)

Kopie či historické originály kachlů do kamen (7–8 ks velkoformátových, 8 rohových a 16 římsových včetně záklopového)

Kopie či historické originály kachlů do ohřívárny (3 ks řadových, 1 rohový a záklopové)

Přikládací dvířka do sporáku, ohřívárny a pece

Čistící dvířka min. 3ks

Do sporáku litinové tály asi 5ks, rošt, kování (lemy a rámeček plotny, svrchnice) a popelník

Otázkou zůstává litinový kamnovec, který není vidět. Nicméně by bylo žádoucí ho nacenit, aby se osadit mohl.

V Chanovicích 9. 9. 2021

Libor Kodýdek

